

Dr. Cséfalvay Zoltán
államtitkár úr részére
Nemzetgazdasági Minisztérium
Budapest

Tisztelt Államtitkár Úr!

A ProArt Szövetség a Szerzői Jogokért és alapítói nevében kérjük, engedje meg, hogy az alábbiakban röviden kifejtjük álláspontunkat az Európai Unió soros ír elnöksége által a május 3-i Versenyképességi Tanács napirendjére vett dokumentumról, amelyet az ír elnökség „Challenges for Copyright in the Digital Era – Copyright for 2020” címmel készített.

Röviden összefoglalva az álláspontunkat szeretnénk hangsúlyozni, hogy az ír javaslat a nemzeti kulturális jelenlét mai, kifejezetten alacsony részarányának fenntarthatóságát súlyosan veszélyezteti és durva beavatkozást jelent a nemzeti hatáskörbe tartozó kulturális kérdésekbe. Ennek szem előtt tartásával a territorialitás elvének lebontását nem támogatjuk, a kivételek és korlátozások szabályozásának koncepcionális megváltoztatását alapos hatásvizsgálatokkal alátámasztva látjuk eredményre vezetőnek, a védelmi idő csökkentéséről való vitát teljes mértékben időszerűtlennek tartjuk, a jogérvényesítési eszköztár erősítését pedig üdvözöljük, különös tekintettel a közvetítő szolgáltatók szerepének átgondolására.

Érveink részletes kifejtése előtt szeretnénk emlékeztetni arra, hogy a szerzői jog gazdasági jelentősége nem csak hogy nem vitatott, de Európa számos országában komoly statisztikai adatokkal és ezek kormányzati elemzésével megerősített tény. Ez a terület Magyarországon is a nemzetgazdaság szignifikáns bevételeit adja, továbbá jelentős mennyiségű munkahelyet is biztosít a polgárok számára. Magyarországon a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a WIPO útmutatója alapján immár több éve, ismétlődően készíti el ezeket a kimutatásait, amelyek az előbbieket támasztják alá: A szerzői jogi ágazatok súlya Magyarországon című kiadvány szerint a szerzői jogi ágazatoknak a nemzetgazdaságban termelt, bruttó hozzáadott értéke 7,4 %, a szektor foglalkoztatási aránya 7,2%, ami a hagyományos gazdasági ágazatokhoz képest is kiugró teljesítményt jelent, és ami egyébként jócskán meghaladja az európai átlagot (3,3%). Nyilvánvaló tehát, hogy nem kizárólag jogosulti, de ösztársadalmi, gazdasági érdek a hatékony üzleti modellek, jól működő piaci megoldások fenntartása és fejlesztése.

Álláspontunk szerint az ír elnökség által felvetett, esetenként a szerzői jogi védelem visszaszorítását célzó felvetések ennek tudatában értékelhetők csak.

I. a territorialitás kérdéséhez

Amikor a tagállamok szerzői jogának territoriális jellegéről beszélünk, emlékeznünk kell arra, hogy a territoriális jelleg alapvető sajátossága a nemzeti jogoknak (nem csak a szerzői jogoknak). Az, hogy az országok ragaszkodnak a saját, ezen az elven szerzői jogukhoz, nem véletlen: ezen keresztül tudják biztosítani saját – sok esetben elszigetelt, kis – kultúrájuk fenntartását és a saját nemzeti gazdasági, szociális, kulturális viszonyaikhoz is így tudják legkönnyebben igazítani a szabályozási megoldásokat. Az, hogy a territoriális védelem

összefüggésben áll azzal, hogy felhasználási engedélyt valamennyi ország területére egyenként kell szerezni, nem vitatható. Ugyanakkor ez önmagában ma sem zárja ki azt, hogy akár több országra, több territóriumra kiterjedő felhasználási engedélyek szülessenek. Ezt legutóbb az Európai Bíróság Törvényszéke is megerősítette az ún. CISAC-ügyben (amelyben egyébként a magyar zenei közös jogkezelő szervezet is részt vett). Fontos azt is szem előtt tartani, hogy mindkét példa, amelyet az ír elnökség említ „a territorialitás problémájának kezelésére”, a hatályos szerzői jogi paradigmán belül kezeli a több országra kiterjedő engedélyezés kérdését, a territorialitás elvére épül: mind a műhold irányelv által alkalmazott származási ország elve, mind pedig az újonnan elfogadott árvamű-irányelv. Figyelmeztetni kell azonban arra is, hogy a közös jogkezelésről szóló irányelvtervezetben a Bizottság által javasolt és számos szakértő által erősen bírált megoldást (amely egy harmadik válasz lenne erre a kérdésre) szintén új megvilágításba helyezi a CISAC-ügyben hozott friss bírósági döntés, amely a területiális alapú közös jogkezelési képviselői szerződések meglétének valós indokait megerősítette.

Emiatt ebben a témakörben kérjük, hogy a nemzeti kultúrára, jogosultakra és felhasználókra egyaránt figyelemmel, ne támogassa a magyar kormány a territorialitás lebontására irányuló kezdeményezéseket.

II. a kivételek és korlátozások kérdéséhez

A szerzői és kapcsolódó jogok védelmének kiegyensúlyozottságát nagymértékben segítik a kivételek és korlátozások, amelyeket a tagállamok a saját kulturális, szociális, gazdasági berendezkedésük sajátosságaihoz igazíthatnak még az egyébként széles körben megvalósult harmonizáció mellett is. Az Infosoc-irányelv folyamatban lévő felülvizsgálata megfelelő keretet biztosíthat a „teljes harmonizáció” céljának vizsgálatához, ahhoz, hogy ez ténylegesen indokolt-e, illetve hogy milyen eszközökkel lehet elérni. Bár az irányelv átültetését vizsgáló jelentésekből látszik, hogy egyes kivételek és korlátozások esetében a tagállamok szinte egyhangúan az átültetés mellett döntöttek, számos kivétel vagy korlátozás vonatkozásában azonban igen heterogén kép alakult ki az átültetés során: ez arra is utal, hogy a tagállamok viszonyai egyelőre nem elég homogének ahhoz, hogy a kivételek, korlátozások rendszere teljes harmonizáció alá kerüljön. Ezt nehezíti az is, hogy a kivételek és korlátozások alapját képező vagyoni jogok köre sem teljesen harmonizált.

Álláspontunk szerint itt sem lehet eltekinteni a célszerűség és a szubszidiaritás általános európai követelményeinek érvényesítésétől.

III. a védelmi idő kérdéséhez

Álláspontunk szerint a védelmi idő kérdésében az Európai Unió egyértelmű választ adott nemrég, e döntés felülvizsgálata – különösen az erről szóló irányelv átültetését, illetve annak a piacra gyakorolt hatásainak érdemi vizsgálhatóságát megelőzően – semmiképp sem időszerű. Továbbá fel kívánjuk hívni a figyelmet arra is, hogy egy, a védelmi idő rövidítésére irányuló jogszabálmódosítás az európai jogosultakat és általában a kulturális iparágakat hozná beláthatatlan versenyhátrányba az Európán kívüli, jelentős kulturális exporttal rendelkező országokkal szemben, emellett egycsapásra radikálisan csökkentené a szerzői művekre és

szomszédos jogi teljesítményekre vonatkozó vagyoni jogokból álló eszközök, és így az eszközökkel rendelkező vállalkozások értékét.

Emiatt e kérdésnek a felvetését sem tartjuk indokoltnak és időszerűnek.

IV. a jogérvényesítés kérdéséhez

Messzemenően egyetértünk azzal, hogy a jogérvényesítés hatékonysága alapvető feltétele a szerzői jog társadalmi, gazdasági funkciói megfelelő érvényesülésének. Nem vitatjuk azt sem, hogy ez a jogérvényesítés nem célozhatja elsődlegesen a magánszemély fogyasztókat. Ahogy azt már a Bizottságnak a jogérvényesítési, illetve az elektronikus kereskedelmi irányelvvel kapcsolatos kérdőíveire adott válaszainkban kifejtettük, a jogérvényesítés hatékonyságát jogalkotási eszközök útján is erősítendőnek tartjuk, mivel a jelenlegi eszköztárat nem tartjuk kielégítőnek.

Figyelemmel arra, hogy jelenleg a digitális piacon a legjelentősebb bevételeket a jogvédett tartalmakat csak közvetítő, és nem előállító szervezetek érik el, nem kis részben éppen a szerzői jogi jogsértés alóli mentesülési szabályoknak köszönhetően, ezért is támogatjuk azt, ha ezen irányelvek felülvizsgálata során kiemelt figyelmet kapjon a közvetítők jogérvényesítésbe bevonása lehetőségének átfogó vizsgálata.

Köszönjük, ha észrevételeinket megfontolja a Kormány álláspontjának képviselője során. Ahogy eddig, úgy a jövőben is állunk rendelkezésre valamennyi szakmai anyag véleményezése során.

Levelünket másolatban megküldjük a KIM felelős helyettes államtitkárának és az SZTNH elnökének is.

Budapest, 2013. április 26.

Szűts László sk.
elnök
ProArt Szövetség a Szerzői Jogokért